

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben készen kelve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 Amennyelleg kéziratok visszaküldésénél
 vagy megírásánál nem vállalkozunk.
 Hirdetések és hírdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Helyes cím: Dr. S. J. J.

NAGYVÁRAD, június 9.

Pályaválasztás.

— Dr. Diószegi Győző. —

Ismét nehéz kérdés előtt állanak Magyarország ifjai s az ifjak szülei. Alig van fontosabb lépés az ifju életében, mint a pályaválasztás kérdése; e kérdés helyes megoldásától függ nemcsak az egyén boldogulása, de a társadalom és haza jóléte is.

Milyen szármalmas alak a pályatévész-tett egyén, egész életén át kíséri a sötét gond s a ki későn jön a tévedés tudatára, annak egész élete az ingadozás és ide-oda kapkodás szakadatlan láncolata. Azért különösen most, a tanév végén, illetve az érettségi vizsga idején nem lehet eléggé hangoztatni ifjuságunknak, hogy helyesen válasszák meg életpályájukat.

Nem elég az egyéni hajlamot követni. Mint mindenütt, úgy az életpályákon is a kereslet és kínálat közötti viszony határozza meg a pálya jövedelmezőségét, tekintélyét, sőt az azon való megélhetést. Általános a panasz, hogy Magyarországon oklevél szerzési mániá uralkodik.

Mindenki olyan oklevelet akar szerepni, a mi után éljen, pedig nem az oklevél, hanem a munka ad kenyeret. Hazánkban a tudományos pályákon általában tultermelés mutatkozik a jogi, tanári, orvosi, sőt tanítói pályán egyaránt. Kétségtelen azonban, hogy a tultermelés viszonylag a legnagyobb és legsúlyosabb következményekkel jár a jogi pályán.

Ez vetette fel az ügyvédkérdést, ez okozza a tisztviselők általános elégedetlenségét a rossz előléptetési viszonyok miatt. Sehol Európában, sőt talán a világon a kvalifikált jogi munkának oly kevés értéke nincs, mint épen nálunk. Az ügyvéd olcsóbban dolgozik a »vigécz«-nél, a jogvégzett aljegyző kevesebb fizetést kap, mint a vasuti fűtő vagy kalauz; a kir. albiró fizetése messze elmarad a mozdonyvezető javadalmazása mögött.

És mégis a gymnasiumot végzett ifjainak nagy tömege vonul évenként a jogi pályára, sőt sokan a reáliskolát végzetek közül is, inkább kiállják a nehéz latin pótvizsgát, csak hogy a jogi pályára mehessenek, a budapesti tudományegyetemen a folyó tanévben a jogászok száma megközelíti a 4000-et és több mint kétszeresen felülmúlja az összes többi karok hallgatóinak számát együttvéve.

Az államhatalomnak joga és kötelessége, ott a hol tultermelést lát, megakadályozni. Helyeselni lehet e szempontból Wlassics miniszter legújabb rendeletét, mely a középiskolákban a selectio, kiválasztás elvét kívánja alkalmazni különösen az alsó és felsőbb osztályok határájánál. De ez még magában keveset ér, ha főiskoláink úgy vannak elosztva, a mint a véletlen létre hozta őket. Ha a szegény, eminens diák tanári pályára akar lépni, lehetetlen, mert egyetemi székhelyeken az álláskereső tömkelegében éhen halhat, hát még ha mérnök szeretne lenni! Ez is utópia, mert széles Magyarország csak egy műegyetemmel dicsekedhetik, Budapesten, a hol szegény embernek nincs mit keresnie, tehát nincs nagy

kedve hozzá, jogász lesz, mert a jogot hazánkban 11 vidéki városban tanítják, a hol könnyű megélni.

Igy nevelik a pályatévészített embereket és proletárokat. Ausztriában a tultermelés nem állhat be oly mértékben, mert megfelelő számban van ugy tudományegyeteme (8), mint műegyeteme (6) és ipari szakiskolája.

De mi magyarok büszkék vagyunk arra, hogy eminenter jogász nemzet vagyunk, a gyakorlati, productiv pályákat pedig idegenek foglalják el tőlünk. Az ipari és kereskedelmi téren, pénzintézetknél, gyári vállalkozásnál tág tér nyílik a magyar ifjak számára; igaz, hogy ipari szakiskolák és kellő számú műegyetemek hiányában nehézséggel kell megküzdeniök, a szülőknek áldozniok kell, de az áldozat és fáradtság bőven megtermi gyümölcsét. Szakítani kell a téves hagyományokkal, eddig a fia az apja mesterségét folytatta, ma már nem igen lehet, mert a gépek dolgoznak az emberek helyett, fel tehát intelligens magyar ifjak, szorítsátok ki az idegeneket e téren is. Igaz, hogy műszaki iskolák hiányában szenvedünk, csak a fővárosban lehet valamit tanulni, sőt aki alaposabb kiképzést akar, külföldre is ki kell mennie a nyugati államokba a gyár-ipar tanulmányozására, de nem kell visszariadni az áldozatoktól.

És ne feledjük el azt sem, hogy Magyarország első sorban östermelő állam és az lesz beláthatatlan időköz. A gazdasági pályán is tág tér nyílik a magyar ifjunak.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az esküdtek előtt.

Irta: Léon Xanrof

I.

Pénteki tárgyalás.

A vádlottak padján egy elvetemült gonosztevő ül, akit kétségkívül halálra fognak ítélni; a vádlott gunyos arccal hallgatta végig az egész beszédet, amely épen most ért véget:

— Még egyszer ismétlem, tisztelt esküdtt urak, hogy egyszerűen gyermekes dolog volna, ha még tovább fejtegetném azt, hogy ebben az esetben mily jogosult a halálbüntetés; az önök lelkiismerete már kimondotta a halálos ítéletet. Ami csak említve van a büntető törvénykönyvben: minden, sőt még több büntényt követelt el ez az ember, — azaz hogy ez a szörnyeteg, sőt mi több, — mindent bevall a legfelháborítóbb cynizmussal: gyilkosságot, lopást, erkölcs elleni büntényt, betörést, pénzhami-

sitást... A multja egyszerűen borzalmas; egy vadállat áll önök előtt, amelytől a társadalom minden lelkiismeretfurdalás nélkül megszabadulhat...

A vádlott (az ügyész szavába vág): Bevallok mindent. Na, és aztán?

Az ügyész: Ez a cynizmus! Uraim, önök egy pillanatig sem fognak habozni, hogy az összes vétségi kérdésekre kimondják az »igen«-t!

Az elnök (a védőhöz): Védő ur, önön a sor... ha ugyan van valami mondani valója a vádlott javára.

A védő: Uraim!

A vádlott: Hallgass!

A védő: De a kötelességem...

A vádlott: Hallgas, ha mondom, mert ostobaságot művelsz, ha beszélsz!

A védő: Semmi sem fog megakadályozni engem abban...

A vádlott: Ugy?! Hát nem akarsz hallgatni?

A vádlott felhasználja helyének az előnyét, s a védő fejére, mely olyan sima és fényes,

mint egy urasági ház márvány-lépcsője, — akkorát üt az öklével, hogy ekkora csapással egy ökröt is lehetne teríteni. (Ezzel a megjegyzéssel különben nem akartam sérteni az ügyvéd urat.) Tompa zajt lehet hallani, mintha dominó-köveket dobnának az asztalra, s a tiszteletreméltó védő kiköp az asztalra tizenkét darab kis csontot, amelyek egy pillanattal azelőtt még a fogai voltak. Mozgás és zaj a közönség körében.

A vádlott (aki maga is csodálkozik ezen az eredményen): Na, ez most már remélhetőleg elég volt neked?

Az elnök: Még gúnnyal tetézi a brutalitást!

A védő (a kötelesség fanatikus rabja, s így védeni akarja a vádlottat; amint két szolgálóján kitámolyog a teremből, odakiált az esküdtekhez): Tisztelt esküdtt urak, úgyis hamisak voltak a fogaim!

Az elnök (a vádlotthoz): Ha már egyáltalán nem engedi, hogy védjék, talán maga akar a védelmére valamit föhozni?

A vádlott (morogva): Igen!

FESTÉK, LACK ÉS KENCZEKERESKEDÉS.

CSILLAG IGNÁCZ

NAGYVÁRAD, Kossuth-utca (Mezey-ház)

A tavaszi idény beálltával van szerencsém a t. közönség becses figyelmét felhívni kizárólagos festékkereskedésemre, hol is minden e szakmába vágó cikkek a legjutányosabban szerezhetők be. Különösen ajánlom saját készítményű borostyán, sprit PADLÓFÉNYMAZAMAT.

E C S E T E K nagy raktára!

Fejérváry bécsi utja.

Olyan a politikai helyzet, hogy minden levél hullása nagy zörejt csinál. Jobbról-balról változást várnak, de a kezdeményezést mind-egyik a másiktól várja. Egy-egy utazásnak, egy-egy legfelsőbb kihallgatásnak óriási súlyt tulajdonítanak és azt hiszik, hogy fordulatot jelent. Így vannak most a honvédelmi miniszter bécsi útjával, melyhez mindenféle kombinációt fűznek, még olyat is, hogy ez ut jelent a kibontakozást. Bécsi tudósítónk arról értesít bennünket, hogy teljesen megbízható forrásból vett értesülése szerint Fejérváry utja összefügg ugyan a helyzettel, de nem úgy, hogy valami változás alapját képezhetné.

Fejérváry katonai adminisztratív ügyekben járt Bécsben. Ugyanis minden évben szokás a harmadik évet szolgáló legénységet nyár elején lassanként hazabocsátani, a minnek az a gazdasági előnye, hogy a lekötött munkaerő egyrésze aratás idejére felszabadul. Ez évben ebben az irányban még nincsen intézkedés és úgy látszik, hogy a hadügyminiszter és a magyar kormány között ebben a tekintetben differenciák merültek fel. A hadügyminiszter úgy vélekedik, hogy az ujonczozás elmaradását azzal torolja meg, hogy egyetlen embert sem szabadtságol, míg idejét az utolsó napig le nem szolgálta, sőt az a szándéka, hogy az idén kiszabaduló legénységet új évig bent tartja.

Ez a terv a magyar földmívelési miniszter felfogásába ütközik; demonstrált is a honvédelmi miniszternél, aki viszont megindította a tárgyalásokat a belügyminiszterrel, de nem tudott vele megállapodásra jutni. Ezért ment fel Fejérváry Bécsbe és a hadügyminiszterrel való előleges tárgyalás után jelentkezett a Felsőháznál, hogy ebben a kizárólag katonai belkezelési kérdésben a legfelsőbb véleményt provokálja. Hogy miként döntött a Felsőháza, arról eddigél semmi sem szivárgott ki; de egy héten belül nyilvánvalóvá lesz; mert körülbelül június közepén már megszoktak történni a szabadságolások iránt való intézkedések.

Hogy mellesleg a politikai helyzet is szóba került, az lehetséges, de nem valószínű; mert a honvédelmi miniszter eziránt Bécsbe való felmenetele előtt nem tárgyalt a miniszterelnökkel és egyelőre saját külön politikát aligha csinál; ha pedig csinál, akkor is mint közönséges tábornok, kevésbé hajlik bármi kompromissumra, mint a miniszterelnök, akinek az a baja, hogy szeretne megegyezni, de elszólta magát és elégette maga mögött a hidakat; ő a helyzetet ma már csak lemondásával tudja tisztázni.

Az elnök: De hiszen minden bűntényét bevallotta?

A vádlott: Igen, de nekem okom volt erre!

Az elnök: Oka?

A vádlott: Igen; ezek a bűntények az én politikai nézeteimhez tartoznak; én anarchista vagyok! (Nagy mozgás a közönség és az esküdtek körében.)

Egy esküdt többször keresztet vet magára, egy másik elájul, az utolsó esküdt egyszerre, mintha megbolondult volna: csöndesen elkezd sirni s összefüggéstelen szavakat mormog. Ily fiatalon meghalni! — a feleségem! — meg a gyermekeim! . . . Mi lesz velük!

Néhány percz múlva az esküdteket beocsátják a tanácskozó tereembe; de észreveszik, hogy egy hiányzik; az esküdtek főnöke eltűnt. Nagy izgatottság. Végre megtalálják a tárgyalási terebben, ahol az asztal alá bujt s onnan nem akar előjönni. Végre két szolga erőszakkal kivonszolja s beviszi a tanácskozó tereembe, ahova a többi esküdtekkal együtt bezárlják. Míg az esküdtek ítéletét várják, addig az elnök, aki tudja és érzi, hogy kissé keményen bánt a vádlottal, barátságosan rámosolyog, amit azonban a vádlott nagyon hidegen fogad. Egy bíró szivart, egy másik meg angol pálinkát hozat neki. Az irnok, aki mindezt átadja neki, a székéről leveszi a légpárnát s a vádlott lábai alá teszi számoly gyanánt.

Egyről-másról.

A folyosó ma érdekes, mert egy közelgő vihar szele a honatyákat óvatosságra buzdítja. Egy óraker, a midőn az interpellációkra került a sor, a képviselő urak még mind együtt vannak.

Politikai munkatársunk **Lukács László** miniszterelnökségére megjegyzi, hogy Lukács miniszterelnöksége a mai politikai viszonyok között kizártnak mondható, mert feltűnő idegessége, tartózkodó modora a pártok vezérémbereivel való érintkezést lehetetlenné tenné.

Fejérváry bécsi útjáról is sok szó esett. Mit beszélt a királyllyal, és mit hozott? A jól értesült politikusok mondják: hozai hozott valamit, de ebben nem lesz köszönet.

Végre nagynehezen kiderült, hogy a **kétéves katonai szolgálatról** szóló törvényjavaslat elkészült és azt a miniszter mielőbb be fogja terjeszteni.

Kérdést sem szenved, hogy e javaslatnak még tárgyalására sem kerülhet a sor, mert a kétéves katonai szolgálat állambiztonságunk költségvetését mintegy 40 százalékkal túlterhelné.

Az ellenzék, midőn tegnap erről a horribilis megterheléstéről értesült, egyhangulag úgy nyilatkozott:

Dehogy is kérünk e javaslatból.

Mi lesz tehát az ellenzék küzdelmével?

A kormányválság közvetlen küszöbén állunk, a komoly, számottevő politikusok között újra előtérbe lépett **Andrássy Gyula** miniszterelnöksége. Es miután e híresztelés határozottabb jeleget öltött, az ellenzéki politikusok a házba hozták **Andrássy** legutóbbi kifogásolt beszédét, hogy őt is lehetlenné tegyék.

De az nem sikerült, mert előttem az ellenzék számottevő tényezői így nyilatkoztak: A czikk, egy passzust kivéve, az igaz magyar hazafiság kifejezője. Es habár a czikk német lapban jelent meg hazafiasabban gondolkodni, irni mi sem tudunk.

K. Gy

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 9.

Elnök: **Apponyi Albert** gróf.

Elnök: Előterjeszti az irományokat. Következik a miniszterelnök jelentésének folytatólagos tárgyalása.

Szatmári Mór: A miniszterelnök jelentésével hosszabban kíván foglalkozni, mert az összefüggésben van a helyzettel. A függetlenségi párt küzdelmét a tulajdon minden módon megérágalmazni, kicsinyíteni akarja, röp ra okkal, nyílt levelekkel, amilyen eszközzel tehetők s minden igyekezetük abban összpontosult, hogy az országot az ellenzék ellen hangolják. A megrendelt bizalmi nyilatkozatok özöne is a függetlenségi párt ellen irányul, de ezt teljesen meggyöngyítette egy főlemelő, hazafias hang: **Postvármegye határozata.** (Eljenzés a szélsőbalon.)

Hellebronth Géza: Ez nem volt megrendelve.

Kaas Ivor báró: Egyhangulag hozták.

Szatmári Mór: Azok a megrendelt megyei fölizatok semmi erkölcsi alappal nem bíroak. A kormány és többség mindenek fölé helyezi a katonai javaslatokat. Képes volt érette az országot az ex-lexbe is kergetni. Megemlékezik ezután az 1825-iki nagy ex-lexről, midőn a megyék fejtették ki a nemzeti ellenállást. Elmondja a 48 előtti forrongó idők történetét, mikor **József nádor**, mert a nemzeti aspirációinak élére állt, kegyvesztett lett. De végre meghajolt a király az ország akarata előtt. Így kellene lenni most is. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezután a liberalizmus kérdésével foglalkozik, amely ma már csak legenda a szabadelvűpártban. Amikor a Házban eminenter szabadelvű kérdések kerültek fölszínre, akkor az ellenzék soraiban hangzott fel a védő szó s nem a tulajdonról. Mert a jobboldalon tért hódított a reakziós irányzat.

Zboray Miklós: Szabadkőműves manóver volt.

Szatmári Mór: Amikor így összekeverik a néppártiak a szabadkőművességet a szabadelvűséggel, akkor meglódul a tisztelete ezeknek értelmisége iránt.

Rakovszky István: Az nem baj. Csak 16-duljon.

Ernst Sándor: Mi megtudjuk különböztetni a jót a rosszól.

Lengyel Zoltán: Fejtsék ki beszédekben nézeteiket s ne közbeszólásokkal.

Zboray Miklós: Kifejtjük nézeteinket, de csak akkor, amidőn akarjuk, nem mikor **Lengyel Zoltánnak** tetszik.

Végre négy órai tanácskozás után — mind-egyik esküdt megírta a végrendeletét — megint visszajönnek a tereembe az esküdtek az ítélettel. Az összes kérdésekre egyhangulag **nem-mel-fel-**lelték, azonkívül enyhítő körülményeket ismeretek el s az összes esküdtek által aláirt kegyelmi kérvényt terjesztettek elő.

A vádlott: Így már jól van!

A vádlottat azonnal szabadon bocsátják. A közönség zajos „Eljen az anarchia!” kiáltással kíséri őt ki az utcára. A nők virágokat, csokrokat s apró papírszeleteket dobálnak utána, amelyekre a lakás-czimük van írva. Az esküdtek főnöke utána szaladt a fölmentett vádlottnak s a lépcsőházban összetett kezekkel kéri, hogy legyen keresztapja újszülött fiacskájának.

II.

Szombati tárgyalás.

A vádlottak padján egy sáppadt, igen korrektül öltözött ur ül, aki könnytől ázott zsebkezdőjét szorongatja. Azzal vádolják, hogy meg akarta ölni a feleségét, mikor az asszonyt a kedvesével tetten érte. A multja tiszteltreméltó; a jelleme és a magatartása mindenki előtt rokonszenves, míg a felesége a legesekelebb részvétet sem érdemli.

Az ügyész (befejezi a beszédét): . . . Igen, uraim, ez a szerencsétlen ember ölni akart. Igaz, helytelenül cselekedett, hogy ezt a nő

meg akarta ölni, bár ez a méltatlan teremés elárulta és megcsalta őt; a haragja is jogosult volt s a szerelme és a főháborodása menti a haragját. Helytelenítjük a tettét! De én a társadalom és a törvény nevében azt mondom önöknek, hogy fölmenthetik őt; ennek a kísérletnek nem volt semmi rossz következménye. Az áldozat, aki különben csak igen könnyen sebesült meg, maga beismerte előttünk, hogy megérdemelte azt, amit kapott. A társadalmat semmi veszedelem nem fenyegeti s ez az ember, aki itt áll önök előtt, már ugys keményen megbűnhődött: tönkre van téve a becsülete, a boldogsága, az egész élete . . . Önöknek hatalmában áll fölmenteni őt; erre azonban nem kérhetem önöket, mert nem ez az én hivátásom; de mint ügyész, nem szólok ellene semmit s mint ember, egyenesen elvárom önöktől, hogy mentseék föl!

A közönség tapsol; a nők sirnak. A vádlott elrejtí arczát a zsebkezdőjébe, még a törvényeszi szolgák is köhécselnek, hogy el ne árulják a megindulásukat.

A védő, aki nem akarja gyöngyíteni a hástást, meglepészik azzal, hogy pár szóval csatlakozik az ügyész előterjesztéséhez.

Az esküdtek főnöke (főlál): Bocsánat, elnök ur, de mielőtt tanácskozni visszavonulnánk, szeretnők tudni, hogy a vádlottnak milyen politikai nézetei vannak.

Szatmári Mór: A királynak nyilatkozatával foglalkozik.

Elnök: Figyelmezteti, hogy a korona tényéért a kormány felül.

Szatmári Mór: A királynak magatartásából az tűnik ki, hogy az ellenzék küzdelme ellen irányul az. (Mozgás jobbról.) A monarchikus elvet fejtegeti. A nemzet érdekében elfogadja ezt czélszerűségről.

Olay Lajos: Kényszerből.

Szatmári Mór: De nem szabad elfelejteni, hogy a nemzet érdeke előbbre való, mint a királyé.

Elnök: Figyelmezteti a szónokot szavaira.

Szatmári Mór: Ezt bátran állíthatja, miután szintén monarchikus ember.

Zboray Miklós: Ez frázis. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Szatmári Mór: A hiperlojalitásról szól, amelynek valósággal bolondja a magyar. A hiperlojalitás superlativusa volt az, mikor Vitam et sanguinem-et kiáltottak és mit kaptak érte? Semmit! Még tovább mentek a hiperlojalításban, mikor az udvar 1820-ban meglátogatta az országot. Az elszegényedett nemesség és főurak mindent megtettek, hogy gazdag színben tűntessék fel az országot. Mikor pedig a királyné egy Károlyi grófnőt megcsókolt, a többi dámák siettek, hogy szintén megcsókolják a királyné ajkaival érintett helyet. Ez a hiperlojalítás volt és lesz a veszedelme az országnak, ezt kell kiirtani a nemzetből. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezután a jelen politikai helyzetre tér át. A függetlenségi párt nem szívesen obstruál, de meg kell tennie kötelességéből. (Elénk helyeslés a szélsőbalon.) A vármegyék bizalmi feliratai nem zárják ki azt, hogy a katonai javaslatokat le ne vegyék a napirendről, sőt éppen ezt akarják, mert csak így lehet vége az obstrukciónak s állhat helyre a rend és nyugalom. E bizalomgyártásokkal szemben itt van Pestvármegye határozata. (Perczekig éljenzés és taps a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Mit szolt hozzá Gajári?

Holló Lajos: Mindjárt a miniszterelnökhöz futott bevádolni a főispánt.

Rakovszky István: Igen, mert ő maga akar főispán lenni.

Gajári Géza: Az én dolgaimat csak bizza reám. Elvégzem én.

Olay Lajos: Már a zsebében van a megbízó levél.

Szell Kálmán: No! No!

Szatmári Mór: Üdvözli Pestvármegyét hazafias feliratáért. (Eljenzés és taps a szélsőbalon.)

Az elnök (csodálkozva): Micsoda politikai nézetei? — Ezt nem értem . . .

Az esküdtek főnöke: Bocsnat elnök ur, ez igen fontos . . .

A vádlott (nagyon csodálkozva): Istenem, ha az esküdt urak tudni akarják, megmondom, hogy konzervatív vagyok.

Az esküdtek főnöke: Köszönöm!

Az esküdtek visszavonulnak s öt perc múlva visszatérnek az ítéllettel. A törvényszéki szolgák, akik bizton számítanak, hogy a vádlottat fölmentik, már kinyitják előtte az ajtót. A közönség már készülődik a tapsra; az esküdtek főnöke határozott, erős hangon felolvassa az ítélletet:

»Becsületesemre és lelkiismeretemre mondom, hogy az esküdtek ítéllete így hangzik: a vádlott a gyilkosság kísérletében bűnös!»

Nagy izgatottság a közönség körében. A törvényszék rendkívül meg van lepelve, de kénytelen a törvény értelmében kimondani a legsúlyosabb, a halálos büntetést. A vádlott elájul.

Az esküdtek főnöke (kimenet közben a társaihoz): Es még azt mondják, hogy mi félnékek vagyunk!

Az agrár törekvések jövője.

Bernát István.

Az ember alig hinné, hogy tulajdonképpen minden haladás és fejlődés mellett az emberi természet milyen kevéssé változik és hogy ott, ahol a fővonások egyezők, miként ismétlődnek olyan jelenetek távol korok nemzedékei között, amelyek egymáshoz szinte bámulatosan hasonlítanak. Azt merem például állítani, hogy Augustus császár kora és a mai idők között sok tekintetben igazán bámulatosan nagy a hasonlatosság. Augustus országlása csend volt a vihar után és a nagy háborukat követő békés fejlődés korát nyitotta meg. A római köztársaság utolsó ideje véres küzdelmek és halatlanul brutális összeütközések szülője volt. A nép, mely nem tudott többé a szabadsággal élni, amelyből fokozatosan kivesztek azok az erkölcsi és politikai tulajdonságok, amelyek az önkormányzatot lehetővé teszik, rész és nemes ideálok által ritkán vezetett hatalmasok játékszerévé aljasult. Augustus rendet, békét, ezreknek, sőt millióknak nyugalmat boldogságot biztosított cserébe az elvesztett szabadságért. Felvirágoztak a béke művei, helyreállítottak egy, ahogy a közérkölcök, a bűn és véték nyomán megtorlás kélt. A hálás paraszt a munkában eltöltött nap után, mielőtt nyugodni tért, családjával együtt Augustusnak áldozott, akinek országlását Isten uralmának tartotta a földön. A köztársaság utolsó idejének romlása, s a meghamisított igazságszolgáltatás helyébe rend, az életnek és vagyonnak biztonsága és oly biztosított béke lépett, melyet az emberiség előbb nem igen ismert.

Közel kétezer évvel később legalább részben ismétlődik a történelem. A francia forradalom viharai és azon nagy háborúk után, melyek nyomában kelnek, lassanként a béke és nyugalom áll be. Az új eszmék helyét teremtenek maguknak Európa történetében, megváltoztatják a politikai és társadalmi rendet, rombolva és dülva, de megteremtik a jövő fejlődés alapjait. Száz évvel a nagy kitérés után Európa olyan nyugalom élvez, olyan virágzásra mutathat rá, melynek párját kell keresni a keresztény népek történetében. Közel három évtizede annak, hogy az utolsó nagy európai háború lezajlott és azon villanások mellett is, melyek a látóhatár szélén mutatkoznak, merjük azt jósolni, hogy egyhamar Európában konflagráció nem fogja zavarni a népek nyugalomát. A hajdani testvérharcok helyébe a keresztény népek békés együttműködése lép s az egyesített hatalom oly nagy és oly tiszteletet parancsoló, hogy vele szemben ellenállásra komolyan gondolni alig lehet.

Azok az eszmék, melyek a francia forradalom nyomán felsarjadtak, azok az intézmények, melyek ez eszmék érdekében létesültek, a haladást és emelkedést bámulatos mértékben előmozdították. A politikai hatalom birtokába jutott harmadik rend nem lankadó szívóssággal látott ideájának megvalósításához. Megteremtette, vagy mondjuk átvette a parlamenti képviselőket, megvalósította a törvény előtti egyenlőséget és a réginel finomabb erkölcsi és jogi felfogás segítségével eltüntetett sokat azok közül az igazságtalanságok és visszaélések közül, amelyek a múlt öröksége gyanánt rá maradtak. A 19-ik század első fele a nagy harcok és átalakulások ideje, míg a második felében prevaleál a produktív munka s érednek azok a gyümölcsök, amelyeknek létrehozása annyi nemzedéknek forró, de hiu vágya volt.

Érdemes röviden szemlét tartani azon, amit haladásnak szoktunk nevezni.

A 18-ik század végén Nagy-Britanniában alig volt ut s egy tonna szénnek Liverpoolból Manchesterbe szállítása 40 shillingbe került, most egy tonna lisztet Fiuméből Liverpoolba 7-8 sh-ért visznek el. A téli idő alatt lehetetlen utazni s Londonba az élelmi szereket lóháton szállították be.

Azután következett a gépek korszaka, a vasutak, gőzhajók, penny-posta, táviró, később a villamosság kiterjedt használata. Negyven év előtt az angol postahivatal 36 millió ujság

számot szállított, 1885-ben pedig már 250 milliót. Kereskedelem, ipar, sőt a földművelés is páratlan lendületnek indult. A nép táplálkozása, ruházódása javult, vagyoni helyzete emelkedett s az élet tartama hosszabbá vált. E mellett az erkölcsi rugók sem gyengültek, a jótékonykodás szinte csodálatos virágokat hajtott s az igazán keresztényi érzület kiterjedt nem csupán a sziget lakóira, hanem távol kontinensek népeire is. Kisebb mértékben, de hasonló emelkedést látunk Franciaországban is, ugy a termelés, valamint a kereskedelemben. A francia munkás és paraszt az ő szívós kiartásával fejlettebb kulturát teremt s félretett, megtakarított tőkét Páris London után Európa második pénzpiacává emelik.

Beszélgünk-e arról, a mit Foroszország el-ért? Ennek a még nem régen kicsiny, másodrendű nemzetnek, mely mindössze kétszáz évvel ezelőtt lett királysággá, ma pedig a világnak első katonai hatalma, fejlődése két eredeti vonást mutat. Egyik a nevelésnek, másik a katonai szolgálatnak általánosítása, a míhez csatlakozik a kitűnő közigazgatás, a melynek révén a központi akarat az ő ideáljait megvalósítja. Szükséges-e beszélni arról, hogy az utolsó száz év alatt Ausztria és Magyarország milyen változáson ment keresztül, mennyivel emelkedett a termelés, mennyi vasutat építettünk, városaink mennyivel több kényelmet nyújtanak? A társas érintkezés örömei mennyivel sürűbbek ma, mint valaha? Nemcsupán politikai élet létesült, teremtettünk irodalmat is, amelynek nem egy ágában lelkiismeretes és lelkesítő tudó munkások fáradoznak. Többé-kevésbé hasonlót lehet mondani Európa többi országairól is s a legújabb idők ezekhez hozzácsatolták az idegen világrészekben létesített s már már külön államokká fejlődő európai gyarmatokat.

A rend, jólét, a jövőbe vetett bizalom és a virágzás jelei mindenfelé.

Mindamellettt igaznak bizonyult itt is, hogy sincsen rózsza tövis nélkül. A haladásnak mindig megvoltak és megvannak ma is a maga veszélyei s azok az ellenségek, melyek egyidőben nem is merték fejüket emelni, ma már nyitabban szállnak szembe velünk. Az emelkedés, melyre utaltunk, nagyobb részben gazdasági téren mutatkozik. Gyümölcse a szabadságnak, a produktív erő felfeladításának s annak az erélyesebb politikának, melyet a kormányok és törvényhozások gazdasági tekintetben itt-ott követtek. Az angolok révén az európai szárazföld nemzeteit is glorifikálni kezdtek az anyagi emelkedést, a melynek mintegy záróköve az a politikai maxima, hogy

szabad, csak gazdag nép lehet.

Ha a szabadság feltétele az emelkedésnek és a szabadságot vagyonosodás nélkül elgondolni is nehéz, akkor csak természetes, hogy a vagyonosodás lehetőségének megteremtése vált azzá a czéllá, a mely a nemzetek többségét lekötötte és a mint ilyenkor lenni szokott, a milliók nagy része az első fokozat állapotodott meg és följebb emelkedni sem nem bír, sem nem akar. Így ejté hatalmába a forradalom idealizmusának nyomában az anyagias felfogás Európa társadalmait. Az angoloknak és németeknek az ő velük született józanságnál fogva sikerült konzerválni ezzel szemben a múltból maradt intézmények egyrészét és azt a felfogást, hogy a vagyoni haladás kockára lesz téve, ha az erkölcsi nem jár vele. Más nemzetek azonban nem voltak ilyen szerencsések és fiaik legjobbjai teliszomorúsággal látják, mint merül el a materializmus tengerébe a nemzeti jellem legbecesebb része s az egyesek legtöbbet érő tulajdonságai mint foszlanak szét. A vagyonosodást egy értéknek vették a termelés fokozásával, hiszen az utóbbiból a nemzeti erő bujább fejlődésére lehet következtetni. Azt a leczkét, a melyet letűnt korok népeinek történetéből meríthettek, elfeledték, vagy legalább nem voltak hajlandók tetteiknél irányadóul venni. Félelem és habozás nélkül, sőt inkább tele önbizalommal rohantak előre azon az ösvényen, melyet maguknak ily módon kijelöltek. Még azt sem vették észre sokáig, hogy a szabadságnak ellenségei kezdik felemelni fejüket és hogy az új fejlődés, új veszedelmeket rejt magában. Hajdan

a nemesség a földbirtokra támaszkodva kívánta magának a hatalom oroszlanrészét. A harmadik rend a produktív munka eredményeire támaszkodva követelt részt a politikai jogokban. Az új idők gazdasági fejlődésének s társadalmi átalakulásának egyik legjelentősebb tényezőjévé a pénz lett. A pénz, mely a felhalmozott tőke képét viseli, a mely mobillabb a földbirtoknál, nem egyszer többet ér a munkánál s a mely szinte korlátlan ambícióval vetette magát a nemzetekre és elfoglalt olyan területeket is, a melyektől az egészséges fejlődés érdekében távol kellett volna őt tartani.

Ezeknek a tényezőknek köszönhető, hogy az idealizmus lassanként háttérbe szorult, gyengülnek a nemesebb törekvések és hogy a mi a legnagyobb vád az új fejlődés ellen, az ember, mely végül is a haladásnak legnemesebb és legfensőbb célja, az elterjedő materiális felfogás mellett elveszti régi értékét s eszközzé süllyed le. Tagadhatja-e valaki, hogy a dolog így történt? Hiszen tény, hogy évtizedeken át haladva lassanként elvesztettük azok között a nagy eredmények között, melyeket a szolgálatunkban hajtott természeti erők segítségével elértünk, magát az embert. Többet gondoltunk a gépekkel, többet talán az igavonó barommal is, mint azokkal, a kik a gépet kezelték s a kik a marhát jókarban tartani hivatva voltak. Az új fejlődés ily módon új hanyatlásnak nyitotta útját. Szerencse, hogy idejében feltámadt a reakció. A nép, melynek egyenlőségről, szabadságról, sőt testvériségről beszéltek, a politikai jogok kiterjesztése mellett is kezdé érezni az új idők fejleményei által reá rótt bilincsek súlyát és kezdett ellenük állást foglalni. Első sorban a munka emberei tagadták meg az engedelmességet és megszületett a *szocializmus*. Megszületett Angliában inkább úgy, mint a dolgokkal megalkuvó, de határozott reformirányzat, megszületett a szárazföldön, mint olyan radikalizmus, mely elég erősnek érzi magát arra, hogy császárokat és királyokat tolvajra utjából, a gyűlölt polgári rend tönkretételével teremtsen meg a soha nem látott boldogság birodalmát: *Utópiát*. Ma már másként gondolkozunk a szocializmus céljáról és jelentőségéről, mint valaha. Elismerjük, hogy ha tulszokora ragadtatta is magát, sok tekintetben igaza volt és a fejlődésnek új stádiumát nyitotta meg, jogokat vonta ki a páriákká aljasult gyári munkások részére. Később kezdődött, de nem kevésbé jelentékeny az a mozgalom, a melyet *agrárizmusnak* nevezünk s a melynek első megtestesülése a nem egy irányban szocialista Rodbertus volt. Ez nem vak eset, a dolgok benső összefüggésével magyarázható meg. Hiszen az agrárizmus sok tekintetben nem más, mint az a mozgalom, melyet szocializmusnak neveznek. Az emberi jogok visszaállításáért küzd azokon a mezőkön, amelyeken sokan csak az anyagi előnyt, a pénzben kifejezhető hasznot, a termelés fokozását akarják haladásként elismerni és nem törődnek vele, hogyha e haladás mellett az emberi érdekek csorbát is fognak szenvedni. Nem akar felforgatni, éppen ellenkezőleg vissza akarja állítani az embernek azt a súlyát és értékét, melylyel valaha talán birt, amelyet azonban ma, a mikor csak a termelés szaporítása a cél, meglehetősen elveszített. Szakit azzal a téves felfogással, mintha a gazdag nép eo ipso szabad is lenne. A tapasztalatok kigyógyították ebből az optimizmusból. Látjuk és tudjuk, hogy az egyesek, melyekből a társadalom áll, ha igen sok veszíteni valójuk van, rendszeren meghajolnak a hatalom előtt s a biztosságért, melyet ez nekik nyújt, könnyen, vagy talán vonakodva, de legtöbb esetben hajlandók feláldozni szabadságukat. Róma akkor vesztette el szabadságát, mikor leggazdagabb volt. Ha igaz lenne, hogy a gazdagság biztosítja a szabadságot, akkor a bankárok és nagy kiterjedésű birtokok urai volnának a legönfeláldozóbb barátai a nemzet szabadságának.

A gazdasági termelés az agráriusok szemében és kezében a *nemzeti érdekek* eszközevé válik s nem olyan cél többé, a mely főként más nincs. Ez a felfogás határozza meg az *agrárpolitika egész irányát* s ezért van az, hogy a hazát nem ismerő ingótló emberekkel szemben az agráriusoknak mindig és mindenkoron nemzeti érzelműeknek kell lenni.

Ezeknek a nézeteknek elterjedése nem volt nehézségek nélkül, hiszen beleütközött ezernyi érdekre és azok, akiknek javát mozdította volna elő, sokáig tétlen közömbösséggel nézték a dolgok fejlődését, sőt nem egyszer azoknak pártjára állottak, akik az ő boldogulásukat legkitartóbban ásták alá. 1848-ban felszabadítottuk a földbirtokot a középkori korlátozások alól, szabadnak mondtuk a nemzetet nem csupán politikai, hanem gazdasági tekintetben is és azután magára hagytuk. Abban a nézetben voltunk, hogy így okvetlenül minden jól fog menni és miután ez a nézet a politikásokra, államférfiakra nézve szerfelett kényelmes volt, annál inkább is sokáig tartotta magát, mert azok, akik a földbirtok és földbirtokosság szervezettelenségével maguknak nagy hasznot biztosítottak, ezt mesterségesen is tudták táplálni. Ha valaki a földbirtok érdekében reformokat követelt, tehát szembe szállt az imént felzett felfogással, azt a reakció emberének mondták. Ha valaki azt állította, hogy a dolgok fejlődése oly irányt vesz, amely veszedelmes is lehet az országra nézve, megbélyegezték, mint a 48-as szent hagyományok elvakult és bűnös ellenségét. Tehát reakzionáriusok, szentségtörők és a szabadságnak ellenségeként szerepeltek azok, akiknek igazi célja az volt, hogy a nemzet többségének érdekeit ne engedjék szétporlódni egy merész, de igazán kicsiny töredék érdekében, annak rosszakarata, vagy elfogultsága miatt.

(Vége köv.)

UJDONSAGOK.

Nagyvárad és az obstrukció.

Győr város ismert átiratát, amelyben az obstrukció ellen a képviselőházhoz intézett feliratának pártolását kéri, Nagyvárad városának is megküldötte.

Az átiratot a pénteken tartandó közgyűlésen tárgyalja Nagyvárad törvényhatósága.

A tanács mint állandó választmány azt javasolja, hogy Nagyvárad városa a győri feliratnak teljesen megfelelő szellemben írjon fel a képviselőházhoz az országgyűlés rendes működését akadályozó obstrukció ellen.

A közgyűlésen heves vita fog kifejlődni a tanács javaslata ellen. A javaslat különben a szabadelpvűpárt összeségénél sem találkozik helyesléssel s párt hétfői zárt konferenciáján ennek nyíltan kifejezést adott dr. *Sarkadi Lajos*.

A függetlenségi párt szintén foglalkozott ez ügygel tegnap délután a párt helyiségében tartott ülésén.

Az értekezleten (igen helyesen) kimondták, hogy ki akarván kerülni a közgyűlésen minden szenvedélyesebb vitát, szintén indítványt adnak be, melyben ők is kívánják a törvényen kívüli állapot megszüntetését, de a *katonai javaslatoknak a napirendről való levétele után*.

Az indítvány teljes szövegében a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága hazánk érdekében kívánatosnak tartja, hogy a törvényen kívüli állapot megszünjék; mert ez az állapot veszélyezteteti nemcsak hazánk alkotmányát, károsan hat politikai és gazdasági érdekeire.

Ez indokból emeli fel kérését a képviselőházhoz és az iránt kérelmez, hogy a parlamenti fonák és káros helyzet szülő okát képező katonai javaslatoknak a napirendről való levétele mellett — mely irányban Nagyvárad város törvényhatósága már egyhangúlag felirt — a tárgyalások rendes menetét helyreállítani sziveskedjék, hogy így a megoldásra váró és az ország javát előmozdítani hivatott fontos javaslatok mielőbb törvényerőre emelkedhessenek.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat, mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

TAJÉKOZTATO.

Június 13—14. Iparosifjak működvelő előadása.
Június 16. R. zsakiállítás a színházban.

Nagyvárad Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29	
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34	
Féliczfürdő >	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.51	

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3. —	5.34	7.20	9.53	
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00	
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—	
V.-Velenceze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13	
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.32	
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.30	

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.50 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* **Tanképesítő az Orsolyáknál.** Az Orsolya-apácák vezetése alatt álló tanítónőképző-intézetben tegnap vette kezdetét a negyedévesek képesítő vizsgálatának szóbeli része. A vizsgálóbizottság tagjai: *Palotay* László praelátus, egyházmegyei főtanfolygylelő, *Sipos* Orbán kir. tanfolygylelő miniszteri biztos s a zárda fejedelmasszonya. A vizsgálat még ma, pénteken és szombaton is tart, mert ezuttal 68-an tesznek képesítőt.

* **Nem lesz villamos vasutunk.** Hat évi küzdelem és tárgyalás után oda jutottunk, hogy a közeljövőben aligha lesz Nagyváradnak villamos vasútja. Addig csürték, csavarták ezt az ügyet, hogy most, a 12. órában, mikor a szerződés megkötéséről lenne csupán szó, az egész dolog fiaskót vallott. Dr. *Károly* Irén törvényhatósági bizottsági tag lépésről-lépésre, amint az áramszolgáltatás árának meghatározása felszínre került, óva intette a várost, hogy a megállapított egységár olyan csekély, hogy ha ez összegért adja a város a villamos hajtóerőt a vasutnak, évenként tetemes összeget ráfizet. Mindenféleképpen igyekeztek lezafolni. A következmény azonban teljesen igazolta dr. *Károly* Irén számítását. A szabadelpvűpárt értekezletén ismételtén feltárta a helyzetet a tudós tanár s az általa előadottakat a város főmérnöke: *Kőszeghy* József is teljes egészében helyeseknek fogadta el. Az állandó választmány tegnapi ülésén, amelyen a pénteki közgyűlés tárgyait készítette elő, fordulat állott be az ügyben. Hétfőn este és éjjel *Kőszeghy* József főmérnök újból alaposan áttanulmányozta a kérdést s számításokat tett. Ezek alapján és eredményeként bejelentette az állandó választmánynak, hogy *nemcsak ráfizetne a megállapított egységárra, hanem a legközelebbi tíz év alatt okvetlenül újabb óriási befektetést kellene a városnak tenni, hogy ellássa a város világítását és a villamos vas-*

utat, míg vasut nélkül a város sokkal előnyösebb helyzetben lesz. Az állandó választmány elhatározta, hogy ilyen körülmények között a villamos vasutal kötendő szerződést nem viszi a pénteki közgyűlés elé. Különben ma még tárgyalni fogja a tanács ezt a kérdést.

* Két püspökség jubileuma. 1853-ban Báró Erdélyi Vazul akkori nagyváradi gör. szert. püspök indítványára két új gör. kath. püspökséget szakítottak ki a nagyváradi gör. szert. egyházmegyéből (és részben a munkácsi megyéből): a szamosújvári és a lugosi és ugyanakkor érsekségre emelte IX. Pius pápa a balázsfalvi egyházmegyét. A gör. kath. hierarchiának a rendezése a fejlődés új korszakát nyitotta meg a gör. kath. egyház előtt. E nevezetes eseményeknek most lesz félszázados jubileuma s ez alkalomból július 14-én nagy ünnepek lesznek Lugoson, hol előbb Mihályi Viktor érsek, Szabó János és Radu Demeter püspökökkel fel fogja szentelni Hosszu Vazult az új püspököt s utána ülik meg e nevezetes jubileumot, mely igen fényesnek ígérkezik, a miniszter is képviselve lesz s a szomszéd káptalanok, köztük a nagyváradi g. kath. káptalan is küld képviselőket. Ez időtájt lesz az új lugosi püspök installációja is és az ünnepek után Radu Demeter püspök elfoglalja új székhelyét Nagyváradon.

* Dr. Taav Laitinen, a helsingforsi egyetem tanára, ki mint irtuk magyarországi tanulmányútjában Nagyváradot is utba ejtette, tegnap Kolozsvárról visszajövet ismét kiszállott városunkban és barátja Báthory Ferencz keresk. isk. tanár kíséretében több látogatást tett. Így szerkesztőségünket is megtisztelte a finn tudós látogatásával, valamint a Kath. Körben is kedélyesen töltött néhány pillanatot. Dr. Taav Laitinen derék szálas termetű piros pozsgás ember, a magyar nyelvet érti, de beszélni csak igen keveset tud. Társaságával mindig németül beszélget. Városunkból a mai nap folyamán utazik el hazájába.

* Az aradi új püspök üdvözlése. Papp I. János aradi gör. keleti román püspök, tekintettel arra, hogy Biharvármegye és Nagyvárad az aradi g. kel. román egyházmegyébe tartozik, installációja alkalmából átiratot intézett Biharvármegye és Nagyvárad törvényhatóságához s kérte a támogatást működéséhez. Nagyvárad város tanácsa azon javaslattal terjeszti elő a püspök átiratát, hogy Nagyvárad város üdvözlölje az új püspököt s biztossítsa jóakaró támogatásáról.

* Esküvő. Mint lapunk tegnapi számában megírtuk, ma délután lesz a pre-montrei rend templomában Frankó Endre m. keresztiesi szolgabíró esküvője bájos arájával Hegedűs Irénkével, nem mint előbb értesültünk öt órakor, hanem fél ötkor.

* A villamos berendezés. A villamos világítás berendezésével is úgy van Nagyvárad városa, mint a többi nagyobb építkezésekkel. Mikor a kivitelnél vagyunk, újabb és újabb pótmunkák, újabb kiadások merülnek fel olyan dolgokkal hozzák kényszerhelyzetbe a várost, amelyek igen sok ezer korona újabb terheket nyelnek el. A villamos világítási bizottság minden ülésén merült fel néhány ezer korona több kiadás. Tegnap is közül 10,000 korona ilyen új kiadás merült fel, amelyeket a bizottság elfogadott. Bordé Ferencz elnököl s Száhlender Károly, Mezey Mihály, dr. Károly Irén, Guttman József, Kőszeghy József, Gerő Armin, Lovas Zsigmond, Csordacsics Ferencz és Abel Ignác voltak jelen. A telep bevezetési és sarok oszlopa eredetileg fából volt tervezve, de tekintettel a nagy megterhelésre,

a Ganz-czég ezeket vasból javasolja elkészíteni. A két vasoszlop ára 1000 korona. A bizottság megrendelte. (Ezt nem tudták a költségvetés és terv készítésénél?) — A felhasználandó egyes anyagok egységárainak megállapítása tekintetében kikéri Hollós József műszaki tanácsos véleményét. Addig is felhatalmazást adott a bizottság az anyagok beépítésére. A kábel transzformátor házikók eredetileg fából voltak tervezve. Ezek helyett vasházikókat alkalmaznak; és pedig Sal Ferencz-utca elején, a szobor előtt, a Szent László-téren a Sással szemben és Kapuczinus-utcánál, — Ór-utca és Teleky-utca sarkán. A szabadvezetékeknél két oszlopon, ládában volt tervezve a transzformátor. Ezek közül 7 helyen szintén vasházikót fogadott el a bizottság tisztán szépművészeti szempontból. Egyedül ezek az újítások 6800 korona új kiadást tesznek ki. Megjegyzendő, hogy a vasházikók elkészítésére Tátray Sándor helybeli jóhírű lakatos is adott be ajánlatot, amely pár ezer koronával olcsóbb, mint a Ganz-czég egységárai s ezért a bizottság ajánlja, hogy neki adja ki a város a munkákat. — Az ivlámpák típusának megállapítása végett a Ganz czég be fogja mutatni a különféle ivlámpákat közelebb a Bémer-téren. — Örömmel fogadta a bizottság azon bejelentést, hogy Széles Lajos elősmert kiváló nagyváradi timár iparos nyolcz lóerejű motort rendelt meg. A külön transzformátor beállítását elrendelték. — Végül a Ganz-czég képviselője bejelentette, hogy a villamos magánfogyasztásra eddig 11207 izzólámpa, 48 ivlámpa és 30 motor lett bejelentve. Remélhető, hogy ez évben 10,000 lámpa fel lesz szerelve a város területén a magánfogyasztók használatára.

* Ünnepe miatt. A polgári Takarékségi Szövetkezet 6. évtársulatának befizetési ünnepe miatt holnap, csütörtökön d. e. 9 óráig 11-ig teljesítendő.

* Közjegyzőség Eleden. Az igazságügy-miniszter Eledéi székhelyre új kir. közjegyzőséget szervezett.

* Hajsza Micsinai után. Tegnap délelőtt folyamán mindenféle ellentmondó hírek érkeztek a rendőrséghez. Ezek a jelentések azonban mind olyanok, hogy semmiféle támpontot se nyújtanak a további nyomozásra. A főkapitányság délelőtt az esztergomi megyei Sütő község előjáróságától átiratot kapott, hogy ott egy embert fogtak el, akire a Micsinai személyleírása ráillik. Pénz azonban nem volt nála. Valószínű, hogy ismét egy szegény mezitlábás vándorember került a hatóság kezeibe. Ugyancsak délelőtt jelentette telefonon a főkapitányságnak a keleti pályaudvar állomásfőnöksége, hogy a reggeli vonatokkal érkezett vasutasok azt a hírt hozták, hogy Micsinait Valkón, Gödöllő és Bessenyő között elfogták. A rendőrség azonban délig nem kapott hivatalos értesítést erről a letartóztatásról. Megjegyzendő, hogy a Valkón elfogott ember is mezitlábás. Ugyanis azon a vidéken most különösen a mezitlábás vándorokat kísérik figyelemmel, mert a rendőrség adatai után a lakosság úgy tudja, hogy Micsinainak nincs csizmája és mezitláb bujdosik. A budapesti detektívek egész serege most a felvidéken nyomoz Micsinai után Miskolc, Kassa és Rutka irányában. Szóval: a nyomozás körét erősen kiterjesztették, amit mindjárt meg kellett volna tenni. Olyan jelentést is kapott a rendőrség, hogy Micsinai Budapesten van és itt egy fodrásznál is megfordult, ahol bajuszát leborotváztatta. Természetesen ez is olyan mende-monda, mint a mezitlábás vándorról szóló mese, akit mindenütt láttak Isaszegh környékén.

* Letartóztatott betörő. Kulcsár Mihály helybeli csavargó notórius betörő tolvajt a rendőrség tegnap reggel, felmerült alapos gyanú folytán letartóztatta és lakásán kutatást ren-

delt el. A kutatás során vaskapcsok, kőműves- és kovácsszerszámok, két doboz vasszeg, egy zsák vágott fa, nagy festett bádoggannában repceolaj és sok más tárgy került nyilvánosságra, melyek a legnagyobb valószínűség szerint mind lopott tárgyak és melyeknek tulajdonosait a rendőrség nyomozza.

x Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a «Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság» lapunk mai számában levő hirdetésére, melyben az új bank üzletköre részletesen közöltetik.

x Figyelmeztetés. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a Nagyváradi Műszaki Villamos Vállalattól (Kert-utca: 81. szám, Auer üzlet) költségvetést kér, mely a legalaposabban és teljesen díjmentesen állítatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

IRODALOM.

Az Országos Pázmány Egyesület Nyitran.

A katolikus írók és hírlapírók Országos Pázmány Egyesületének választmánya Nyitrán az öt püspöki városban tartotta meg vasárnap ez idei vándorgyűlését.

A vándorgyűlésen az egyesület választmányi tagjai nagy számmal jelentek meg, mely iránt különben Nyitra város összes előkelősége nagy érdeklődéssel viseltetett. Budapestről Margalits Ede dr. elnök vezetése mellett mintegy 20-an vettek részt. A pályaudvaron az érkezőket az O. P. E. nyitrai tagjai, a kath. kör küldöttjei fogadták. A vasutól a püspöki palotába hajtottak, mivel a vendéglátókat a fenkölt lelki Bendé Imre püspök látta vendégeül. Rövid pihenés után az Egyesület tisztelt a püspöknél és a kath. kör elnökénél Vágner József p. praelátusnál. Délben a püspök nagy diszcedet adott, melyen a káptalan tagjai, a nyitrai polgármester, stb. is megjelentek.

A választmányi ülés délután volt a püspöki palotában. A gyűlésen három új tagot is vettek fel. Később pedig irodalmi előadás volt a katolikus körben. Margalits Ede, dr. Prohászka Ottokár, Cziklay Lajos és dr. Sziklay János szerepeltek. Margalits a kath. írók és velük szemben a közönség feladatáról beszélt. Prohászka gyűjtő előadásban a kath. közönség kötelességéről a katolikus sajtó iránt szólott. Sziklay és Cziklay költeményeket olvastak fel.

Az irodalmi előadás után több mint száz terített bankett volt a kath. körben, melyen a kath. sajtó munkásait s ezeknek gyöngyeit, vezéreit sok szép toasziban ünnepelték.

A lakoma után a budapesti vendéglátó visszautaztak Budapestre.

NYILTTÉR.

312 A
„Nagyváradi hitelbank részvénytársaság”
működését Kossuth Lajos-utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyvcskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítolása.

Előlegek értékpapírokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalterítékek, gyertya- és karos gyertyatartók, álló villany-lámpák, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, dísz-tárgyak a legújabb művészies kivitelben. Patina, Doré és oxyd nászajándékok, verseny- és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben. —
Chinai és valódi ezüsthöz igen alkalmas a chinai ezüst gyári raktár ezüst fémtisztító pora és ezüst fémtisztító-vize.

70

Szabott gyári árak!

En gros, en detail!

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szell lemondott.

— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, jun. 9.

Politikai körökben erősen tartja magát a hír, hogy Szell Kálmán lemondott.

Szell állítólag azért mondott le, mivel Fejérváry az ő tudta nélkül titokban ment Bécsbe ő Felségéhez kihallgatásra.

Szell Mihelyt ezt megtudta, azonnal elküldte lemondó levelét ő Felségéhez. A lemondást még ma juttatta el.

Az utód kinevezése nagy nehézségekbe ütközik. Az esetben, ha Lukács pénzügyminisztert bizza meg ő Felsége a kormányelnökséggel, a szabadelvű pártból nem csak a volt nemzeti pártiak lépnének ki, hanem Andrássy Gyulával, élén mintegy 30 szabadelvű hagyná el pártját.

A fentieket megerősíti az a hírünk is, hogy a közgazdasági bizottság mai ülésén Szell kijelentette, hogy nem tudja, lesz-e szerencséje a bizottságban többé active részt venni.

A hír óriási szenzációt keltett.

TAVIRATOK

A képviselőházból.

Budapest, június 9. (Saj. tud. táv.) Sebess Dénes után Lukács László pénzügyminiszter válaszolt Urmánczky Lajos szabadelvűpárti székely képviselő által a székely vasutak kiépítése ügyében hozzá intézett interpellációra.

Lukács kijelenti, hogy a választ már azzal adta meg, hogy betérjesztette a beruházási törvényjavaslatot.

Urmánczky nem veszi tudomásul a választ, mert a kért 150 kilométer helyett csak 22 kilométer vasutat kapnak 6 millió korona értékben a javaslat szerint. (Éljenzés a jobb középben és a szélsőbalon)

A képviselők kérelmére az elnök névszerinti szavazást rendelt el, minek megejtését holnapra halasztották.

A székely képviselők értekezlete.

Budapest, június 9. (Saját tud. táv.) A szabadelvűkárti székely képviselők ma este gyűlést tartottak, melyen helytelenítették Urmánczky azon eljárását, hogy Lukácsnak a székely vasutak kiépítése tárgyában tett interpellációjára adott válaszát nem vette tudomásul. Szerintük Urmánczkyknak le kell vonni a konzekvenciákat.

Kállay ebédje.

Bécs, jun. 9. Kállay pénzügyminiszter ebédet adott az itt időző bosnyák küldöttség tiszteletére, a melyen Thallóczy, Horowitz és Reiner osztályfőnökök valamint Kállay udvari tanácsos is résztvettek. A küldöttség ma visszatért Boszniába.

Lesz nyári szünet.

Budapest, június 9. (Saj. tud. táv.) A folyosón Fejérváry miniszternek panaszkodtak a szabadelvű képviselők, hogy a nyáron nem mehetnek vakációzni, mire Fejérváry mosolyogva mondta: Legyetek nyugodtak, lesz nyári szünet.

Inzultált képviselő.

Budapest, június 9. (Saj. tud. táv.) Bécsből távirják: Stadium-utcában szerelmi kaland miatt inzultáltak Dupui képviselőt, ki a rendőrségnél panaszt tett támadói ellen.

A tudomány áldozatai.

Berlin, június 9. A Charité-kórház igazgatósága jelenti, hogy a pestisben meghalt dr. Sashs orvos ápolójának, aki a Charitéban láztünetek közt megbetegedett, állapota annyira rosszabbodott, hogy az orvosokban megerősödött az a gyanu, hogy itt is pestis megbetegedésről van szó. Az ápoló neve Marggraf Ottó, Wolkersdorfból származik a niederbarnimi járásból és 22 éves. Mintán erős szervezettü, nincs kizárva, hogy meggyógyul. Állapota tegnap este még nem adott okot komoly aggodalomra. Marggrafot Pflugmacher alorvos kezeli, aki erre önként jelentkezett. Az orvos is szigoruan el van különítve és a külvilággal csak telefon útján érintkezhetik. A kultuszminisztériumban és a Charitében még több tanácskozás is volt, hogy biztosítsák a pestisveszedelem továbbterjedésének megakadályozására tett intézkedések szigorú betartását. A pestisbarakkot kerítés veszi körül, a melyet rendőrök őriznek. A közelben fekvő barakkból a betegeket elszállították. (M. T. I.)

Egy karrier vége.

Budapest, június 9. (Saj. tud. táv.) Gráczban a városi színházban ma este nagy feltűnést keltett egy honvédhuszár tiszt viselkedése. Az illető az előadásba folyton beleszólt. Mikor pedig az inspekciós rendőrtiszt kérte, hogy csendesen viselkedjék, még jobban zajongni kezdett, mire a térparancsnokságra, innen a kórházba szállították, hol megállapították,

hogy elmebeteg. Neve Miklós Aladár s 16-ik honvédhuszár ezredbeli kapitány. Miklós hirneves urlovas volt, a bécsberlini távversenyen második díjat nyert. A kiválóan képzett katona sorsa iránt általános a részvét.

Senaga bombázása.

Beni-Unif, június 8. Senaga ágyuzásánál 600 lövedéket lőttek ki. A gyalogság egyetlen lövést sem tett. A további hadműveletekre vonatkozólag eddig még nem történt döntés, de lehetséges, hogy ha a figyelmük nem adják meg magukat, legközelebb más erdőket is bombázni fognak. (M. T. I.)

REGÉNY CSARNOK.

Sorsjáték.

Regény.

Írta: Stella (Szöke Berta.)

11

Tar maga a figyelem, az udvariasság volt Mártával szemben, folyton körülette forgolódott, csak őt kinálta.

— Agyon akar etetni? — kérdezte nevetve a leány.

— De most aztán dologhoz fogunk — mondta a segédjegyző étkezés után.

Az abrosz, a kosarak, üvegek hamarosan eltűntek a kocsis mélyében, s előkerültek a horgok. Tar egyikőtől a másikhoz ment tanácsokat adva, rendezgetve, majd nem messze Mártától letelepedett. A munka jól ment, már egész csapat halat fogtak. Mindenki több eredményt tudott felmutatni, mint Márta. Végre ledobta a horgot.

— Ej, én nem kinlódok, találok itt élvezetesebb foglalkozást is ennél — mondta — megyek inkább négylevelű lóherét keresni. Jó lesz, Róza néni? — fordult Vajdánéhoz.

— Ha úgy tetszik lelkem, nekem nincs kifogásom ellene.

— Megengedi, hogy vele tartsak? — szölt Kéri a leány mellett teremve.

— Kérem.

— Ej ej, ezek a városiak — hangzott a Gyula bácsi szava — nincs érzékük semmi iránt.

Az ifju pár nem hallotta ezt, messze haladtak már. Tar dühös tekinteteket vetett utánuk.

— Tudja-e, hogy most ellenséget szerzett magának? — vette fel a szót az ifju.

— Én? Es ki az az ellenség?

— Lát ki más, mint Tar.

A leány nevetett. — Ugyan menjen — csak nem olyan... no most majd mit mondtam. Es mi köze van neki az én eltávozásomhoz.

— Közé épen van. A mai kirándulást ő rendezte és így ő mint háziur sértve érezheti magát.

— Persze, ha csakugyan úgy volna, Róza néni nem enged eljönni, ő igen tapintatos asszony és különösen ilyen tekintetben nagyon pedáns.

— Valószínűleg nem vette észre a dolgot.

— Es maga miért követett, ha tudta mint áll a dolog.

— Velem nem fog ő törődni, ha akármit teszek is, azért nem fogja magát sértve érezni, de maga egészen más. Nem látta, hogy minden, a mit tett, magának szölt, mintha mondaná: nézd és bámulj.

— Ugyan ne beszéljen ilyen zöldséget össze.

— Szavamra. Igy van. Maga nem ismeri őt még úgy látom, igen jó fiu, de megrögzött hibája, hogy minden nőt magába akar szerelmesíteni.

— Szegény, nálam ugyan rossz helyen jár, de jó volt ezt tudnom, köszönöm a felvilágosításokat, majd készítek neki néhány hideg zuhanyt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

Budapest, június 9.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, június 9.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.
Rimamurányi	488.
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	
Wagon-kölcson	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. június 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék	91.
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.
Italmérsi jog megváltási kötvény	
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	99.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcson	200.
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcson	156.
Osztrák járadék papirban	100.10
Osztrák járadék aranyban	100.10
Osztrák korona járadék	120.77
Osztrák államsorsjegyek	100.75
Osztrák magyar bank részvény	158.
Magyar hitelbankrészvény	16.30
Osztrák hitelintézet részvény	729.50
Páti vista	677.
29 frankos arany (Napoleon'dor)	95.20
Németbirodalmi márka	19.06
	117.25

Londoni vista	289.50
20 márkás arany	25.43

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérebevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál. 307.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

Fontos az érdekelteknek tudni, hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik, addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitünő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Amellett könnyen bevehető, mert íze nem émelygős, sós, hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, úgy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél KOMÁROMBAN, áttegye 60 fillér.

Minőségileg kérik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. 288

Export Amerika és Angolországba.

Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.** Telefon 418.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megye részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
a Széchenyi szállodával szemben.

Az „Előpataki Gyógyviz” kitünő sikerrel használtatik:

1. A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorégésben, a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsabában, hányásoknál.
2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben s az ezzel járó rásztkör s kedélykór szokásos székrekedéseinél.
3. Máj- és lépdegánatokban, az epe kivetető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdegóknál.
4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hszámzavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.
5. A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmánál, a kezdődő húgykő és fővénylerakodás eseteiben kitünő hugasavoldó.
6. A méh idült tömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendetlen havadásnál.
7. A nemi részek gyengeségeiben.
8. Angolkórban egyáltalában gyermekeknek a szervezet ép és erős kifejlődését vas-és mész-tartalmánál fogva meglepően elősegíti.

Az előpataki ásványvizeket nemcsak a betegek használják, egészséges embereknek is üdítő itallul szolgál s különösen borral vegyítve a háztartásnál általános használatban van. Ez ldő szerint évente 1.000.000 palackban felül küldetik szét bel- s külföldre.

Kapható: minden jelesebb fűszerkereskedés-és vendéglőben.

AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK KEZELŐSÉGE.

71

Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda” kapujával szemben.

Pénzkölcson 8⁰-ra.

Értékpapirokra és sorsjegyekre 8⁰-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapirokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcson adunk és kiváratra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemű ékszerre, ipari és árucikkre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legsolidabb feltételek mellett nyújt kölcson.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadunk; ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadunk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapirok, sorsjegyek és ékszer nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosittatik.

Mindennemű ékszer, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrűk s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek **legolcsóbb** bevásárlási forrása.

Diskrét kölcson ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca, „Sas szálloda” kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

6285—1903. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint az 1899. évi XXV. t.-cz. hatályba lépte folytán az 1903., 1904. s 1905. évekre a nagyvárad kir. Pénzügyigazgatóság által kivetett italmérési illeték ellen beadott felebvezések elbírálására il-

letékes italmérési illeték felszólamlási bizottság tárgyalását *f. évi június hó 15-ik* és következő napjain fogja a nagyvárad kir. Pénzügyigazgatóság tanácsstermében megtartani.

Erről azzal értesítetnek az érdekeltek, miszerint a felebvezők a tárgyaláson személyesen megjelenhetnek, esetleg magukat megbízottjaik útján képviseltethetik, érveiket szóval is előadhatják s a határozat kihirdetésénél jelen lehetnek.

A határozat ellen az érdekelt felek, az esetben, ha a felszólamlási bizottság

törvény ellenére járt volna el, a határozat kihirdetésétől számított 8 nap alatt írásban felebvezéssel élhetnek.

A tárgyaláson meg nem jelent feleket a határozatról a kir. Pénzügyigazgatóság írásban fogja értesíteni.

Nagyvárad város tanácsának 1903. évi június hó 8-án tartott üléséből.

Rimler Károly,

819

polgármester.

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

elektromos gyár

Nagyvárad építésvezetőség.

Gyárak:

==== BUDAPEST. ====

==== LEOBERSDORF. ====

==== RATIBOR. ====

Iroda

NAGYVÁRAD,

Kossuth Lajos-u. 4., 1. em. (Mezey-ház.)

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánljuk dusan felszerelt mintaraktárát:

elektromos világító csillárok, asztali lámpák

valamennyi stílusban, elegáns és kiválóan szolid kivitelben,

ivlámpákat,

villamos főzőedényeket, vasalók, hajsütővasak, és szivargyújtók, ventilátorokat

és mindennemű ipari czélokra alkalmas

elektromotorokat.

Meglevő légszesz és petroleum csillárok csinos és olcsó átalakítása. Házak, lakások, üzletek stb. **elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket** jótállás mellett jutányosan elvállal és ezek szerelését szakszerűen képzett szerelőivel végezteti.

Költségvetéseket és felvételeket díjmentesen eszközöl.

— Felvilágosítással szívesen szolgál helybeli irodájában. —

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

Telefonszám 318.

Telefonszám 318.

Olcsó és szakszerű

VILLAMOS berendezéseket, motor- és szellőztető szereléseket

elvégeztetve a

NAGYVÁRADI

Műszaki Villamos Vállalat és Csillár-raktár

Nagyváradon, Kert-utca 81. sz. (Auer-üzlet).

Június 1-től a „Nagyvárad Takarékpénztár“ palotájába lett áthelyezve.

Ne mulassza el senki **költségvetést** kérni, mely teljesen **díjmentesen** eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

Guthard Imre,
budapesti elektrotechnikus.

Grünfeld Ignätz,
vállalkozó.

290

Szakszerűleg teljesített villamos felszerelésimről tanuskodnak a hozzám intézett elismerő levelek, melyekből csak néhányat bocsátok közre:

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Megkeresésére ezennel készséggel igazolom, hogy ön lakásom villamos világítási szerelését, illetőleg berendezését legteljesebb megelégedésemre végezte, munkája teljesen kifogástalan, másfél éve annak, hogy azt végezte, de eddig még legcsekélyebb hiányt vagy hibát sem lehetett azon találni. Budapest, 1903. május 11.

Tisztelettel

Szterényi József,
miniszteri tanácsos.

Tekintetes Guthard Imre urnak Nagyvárad.

Ezennel értesítjük, hogy váci-utcai üzletünknek villamos berendezésével, dacára annak, hogy eleinte féltünk, hogy e complicált nehéz munkát nem fogja kívánságunkhoz méltón szállítani, nagyon meg vagyunk elégedve és reméljük, hogy pesti üzletének megnyitásakor ismét adhatunk Önnek munkát. Budapest, 1903. május 13-án.

Tisztelettel

Quentzer Testvérek
cs. és kir. udvari kalapgyárosok
Budapest, IV., Váci-utca 7.

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Hozzánk intézett megkeresésére örömmel igazoljuk, hogy cégünknek a villamos világítási munkálatokat teljesítette, melyekkel mi teljes mértékben meg voltunk elégedve. Budapest, 1903. május 15-én

Tisztelettel

Wodianer F. és Fiai (Lampel Róbert-féle)
cs. és kir. udvari könyvkereskedés
Budapest, VI., Andrásy-ut 21.